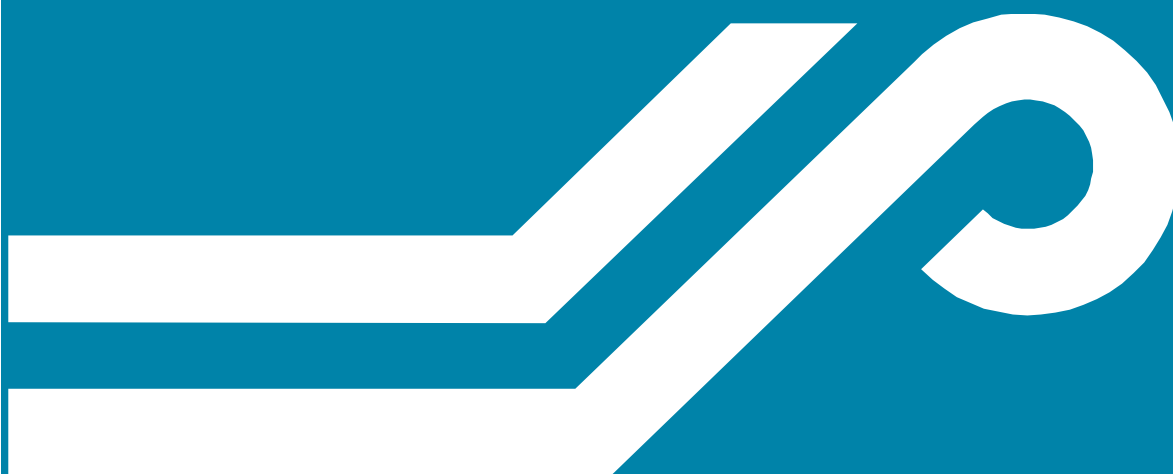

Særlig arbejdsbeskrivelse for
drift af grønne områder og
øvrige udearealer i
Frederikssund Kommune

Frederiksund Kommune,
Center for Trafik og
Ejendom, Vej og Park

Bestillerkontoret
Smedetoften 4
3600 Frederikssund

Fotos: Anne Josefsen

Indholdsfortegnelse

Indhold

1. Indledning	5
2. Formål og omfang	6
3. Almindelige bestemmelser	6
3.1 Geometriske afgræsninger	6
3.2 Hensyn	6
3.3 Indberetning	7
3.4 Indberetninger til Bestillerkontoret.....	7
3.5 Efterplantning og planteindkøb	7
3.6 Muldjord	7
3.7 Gødskning.....	7
3.8 Strandsand/søsand til sandkasser	7
3.9 Fritrumsbeskæring.....	7
3.10 Bekæmpelse af aggressive ukrudtsarter	8
3.11 Elementer der er registeret men er uden for kontrakten	9
3.12 Elementer der er registeret men vedligeholdelsen udføres af andre	9
3.13 Elementer som delvis indgår i kontrakten	10
4. Elementfortegnelse	11
4.1 Græs	12
4.1.1 Brugsplæner.....	12
4.1.2 Græsflader	13
4.1.3 Sportsplæner.....	14
4.1.4 Fælledgræs	16
4.1.5 Naturgræs.....	17
4.2 Blomster	18
4.2.1 Sommerblomster i ampler og blomsterkummer	18
4.2.2 Roser og stauder	19
4.2.3 Klatreplanter	20
4.3 Buske	21
4.3.1 Solitære buske, busketter og frugtbuske	21
4.3.2 Bunddækkende buske.....	22
4.3.3 Krat og hegn	23
4.3.4 Bunddækkende krat.....	24
4.4 Hække.....	25
4.4.1 Hække og pur	25
4.4.2 Hækkekrat	26
4.5 Træer	27
4.5.1 Fritstående træer, fritstående vejtræer, allétræer, træækker, formede træer og frugttræer.....	27
4.5.2 Skove og lunde.....	29

4.5.3 Fælledskove.....	29
4.6 Belægninger	30
4.6.1 Diverse løse belægninger.....	30
4.6.2. Trimmet grus	31
4.6.3 Faldunderlag.....	32
4.7 Udstyr	33
4.7.1 Sandkasser	33
4.7.2 Trapper og terrænmure.....	34

---

1. Indledning

Denne arbejdsbeskrivelse for drift af grønne områder og øvrige udearealer i Frederikssund Kommune er udarbejdet af Bestillerkontoret, Vej og Park, Frederikssund Kommune, 2019.

Arbejdsbeskrivelsen er en del af udbudsmaterialet, som et led i det samlede kontraktssystem, der styrer driften af Frederikssund Kommunes grønne områder og øvrige udearealer. Arbejdsbeskrivelsen skal bruges i sammenhæng med følgende dokumenter:

- Områdebeskrivelser: elektroniske kort over de enkelte områder.
- Områdelister: opgørelser over antallet af f.eks. kvadratmeter busket, brugsplæne, samt antal træer, bænke, etc. på de enkelte områder.
- Priser på driften af de enkelte elementer, jf. mængdelister/tilbudslister.
- Aftalegrundlag, som beskriver arbejdsbetingelserne og andre formelle aftalevilkår, evt. suppleret med særskilt, underskrevet kontrakt.

Arbejdsbeskrivelsen skal sammen med kort og områdelister medvirke til:

- at give alle klarhed over, hvilke opgaver der skal løses,
- at give alle klarhed over, hvilken kvalitet opgaven skal løses til,
- at forebygge misforståelser mellem implicerede parter,
- at forebygge og undgå, at elementerne forringes, og opretninger derved medfører store og unødvendige omkostninger,
- at opdage uregelmæssigheder, begge parter er uden skyld i og drøfte årsag samt afværgehandlinger.

Når kontrakten er sat i drift, skal der udarbejdes supplerende dokumenter vedr. kvalitetssikring, arbejdsplaner (årsplaner) og tillægsaftaler som f.eks. bestilling af tillægsarbejder.

Arbejdsbeskrivelsen indeholder afsnit der beskriver formål og omfang, almindelige bestemmelser og de elementer, der er med i kontrakten, som har hver deres kvalitetsbeskrivelse, der kan bestå af følgende:

- **Plejemål og anvendelse**
En beskrivelse af de overordnede mål for plejen og anvendelsen af elementet.
- **Generelt**
En beskrivelse af særlige betingelser, der skal tages højde for.
- **Standardpleje – Tilstandskrav**
Standardpleje er delopgaver, som Leverandøren skal udføre på eget initiativ (uden bestilling fra Bestillerkontoret). Tilstandskrav på standardpleje angiver de kvaliteter, som området eller anlægget skal have i kontraktperioden. Tilstandskrav skal være opfyldt på ethvert tidspunkt i den angivne kontrolperiode.
- **Fast del af standardpleje - Udførelseskrav**
Udførelseskrav angiver de kvaliteter, som området eller anlægget skal have umiddelbart efter delopgavernes udførelse. For opgaver til udførelseskrav under fast del af standardpleje, fastlægger Bestillerkontoret omfanget af plejen. For opgaver hvor det er angivet, at plejen sker f.eks. hvert 3. år betyder dette, at 1/3-del af det samlede element skal have udført pleje i løbet af et år. Ved en 3-årig turnus

---

bliver hele elementet således behandlet. Opgaver til udførelseskrav skal være udført inden for den dato Bestillerkontoret har sat. Hvis der enighed om at flytte en opgave, skal den være udført inden for 14. dage, hvis ikke andet er aftalt. Udførelseskrav anvendes også på tillægsarbejder.

- **Tillægsarbejder**

Tillægsarbejder er opgaver, som Leverandøren kun skal udføre på skriftlig bestilling fra Bestillerkontoret. Der er tale om variable ydelser, hvor Bestillerkontoret styrer hvor og hvornår plejeopgaven skal udføres. De kan altså ikke forventes gennemført med faste intervaller eller i et bestemt omfang.

Tillægsarbejder kan også omfatte udførelse af opgaver til afregning som tillægsarbejde eller til en særskilt aftalt pris. Dette omhandler især uforudsete opgaver.

2. Formål og omfang

Formålet med entreprisen er at kommunens grønne områder og øvrige udearealer skal fremstå velplejede og renholdte.

Entreprisens grønne del omfatter de kommunale grønne områder, grønne vejarealer og udearealer på diverse institutioner herunder administrationsejendomme, kultur og fritid, idræt, skoler, daginstitutioner, familieafdelingen, dag- og døgntilbud, ældrecentre og ældreboliger samt udearealer på kommunale ejendomme.

Alle kommunens grønne områder og øvrige udearealer, der er omfattet af arbejdsbeskrivelsen, har et områdenummer. De grønne områder og øvrige udearealer er inddelt i elementer, som viser hvilken pleje der er på hvert enkelt område.

3. Almindelige bestemmelser

Der er almindelige bestemmelser om ydelsen og krav, der skal anvendes til plejen på kommunens grønne områder og øvrige udearealer. De almindelige bestemmelser omfatter:

3.1 Geometriske afgrænsninger

De enkelte elementer skal vedligeholdes således at deres geometriske afgrænsninger, i henhold til kortene, bibeholdes medmindre andet er aftalt med Bestillerkontoret. Kun en skriftlig aftale er gældende.

3.2 Hensyn

Leverandøren skal i samarbejde med Bestillerkontoret planlægge arbejdets udførelse således at det bliver tilrettelagt under hensyntagen til beboere og brugere f.eks. børnenes sovetimes på daginstitutioner eller eksaminationer.

Driften skal udføres fagligt korrekt, så der ikke forvoldes skade på bygninger, bygningsdele, beplantning, belægninger, udstyr og omgivende anlæg. Ved brug af materiel, maskiner og værktøj skal der altid tages højde for den aktuelle sikkerhedzone.

3.3 Indberetning

Se tekst i 'Særlige Arbejdsbeskrivelse generelt'.

3.4 Indberetninger til Bestillerkontoret

Se tekst i 'Særlige Arbejdsbeskrivelse generelt'.

3.5 Efterplantning og planteindkøb

Leverandøren skal indberette mangler i beplantningerne til Bestillerkontoret, med arts- og sortsnavn og størrelse. Efterplantning af roser og stauder, klatreplanter, hækkeplanter og buske bestilles som tillægsarbejder af Bestillerkontoret. Ved etablering af nye beplantninger suppleres der tegninger med faste mål af Bestillerkontoret. Sommerblomster til ampler og blomsterkummer leveres af Bestillerkontoret. Leverandøren skal på bestilling af Bestillerkontoret foretage nyplantning af træer. Hvis ikke andet er aftalt indkøbes træer i størrelse 12/14 eller 14/16. Leverandøren leverer muld ved eventuel nødvendig jordudskiftning. Ved indkøb af planter skal leverandøren så vidt muligt levere Dafo-planter.

3.6 Muldjord

Hvis ikke andet er aftalt, købes der harpet muldjord, dvs. muldjord tilsat 30 % grus, rensat for rødder og sten ned til 20 mm.

3.7 Gødskning

Entreprenøren skal gøde i det omfang, det er nødvendigt for at planterne fremtræder frodige og veludviklede.

Til gødskning af brugsgræs, græsflader, roser og stauder, klatreplanter, solitære buske, busketter, frugtbuske og bunddækkende buske samt hække og pur anvendes grundgødning NPK 12-15-14, 2 kg pr. 100 m². Ved indkøb af gødning til boldbaner, skal det sikres, at græsset får den gødning den aktuelle gødningsanalyse anbefaler. Der skal anvendes en gødning, der er udviklet til boldbaner. Gødning til sommerblomster skal indkøbes i dialog med Leverandøren af blomsterne.

3.8 Strandsand/søsand til sandkasser

Der stilles ikke krav om at sandet skal være certificeret, men det skal kunne dokumenteres at sandet er nyt og ikke gammelt rensat sand.

3.9 Fritrumsbeskæring

Fritrumsbeskæring udføres løbende over sæsonen på og ved de enkelte elementer. Fritrumsbeskæring omfatter:

- Udhængende grene over befærdede arealer, herunder sti, fortov, græsarealer og andre befærdede arealer samt kørebane. Fritrumsbeskæring skal i højden være mindst 2,8 m over sti, fortov og andre befærdede arealer og mindst 4,5 m over kørebane.
- Opgroede grene ved tekniske installationer, bygninger, vinduer og døre således at disse friholdes for opvækst.

-
- Omkring gade- og stibelysning, så lyseffekten ikke begrænses.
  - Buske, så de ikke vokser ud over græsplæner og belægnings.
  - Plantelementer, så de aldrig vokser udover gader, veje, fortove, stier og trapper og generer den naturlige færdsel.
  - Trafikmæssige oversigt, som skal sikres ved maksimum højde på 80 cm.
  - Mellem hegn og elementerne: krat og hegn, skov og lund og busketter, så der er mindst 1 m frit mellem element og hegn hvor det i dag er muligt.
  - Mellem hegn og elementerne: hække og pur, bunddækkende buske og bunddækkende krat, så der er 0,5 m mellem element og hegn hvor det i dag er muligt.

3.10 Bekæmpelse af aggressive ukrudtsarter

Kæmpe bjørneklo

Entreprenøren skal løbende bekæmpe Kæmpe bjørneklo på kommunale veje stier, pladser, grønne områder og institutioner. Vild pastinak og vild ingefær skal bekæmpes i og ved børneinstitutioner, skoler, ved offentligt legepladser og badestrande.

Andre aggressive ukrudtsarter

Vild pastinak og vild ingefær bekæmpes i begrænset omfang. Andre aggressive ukrudtsarter bekæmpes ikke i dag, men kan måske blive aktuelt på et senere tidspunkt.

Leverandøren skal som en del af sin bekæmpelse af landskabsukrudt registrere ukrudtets voksesteder og udstrækning i Q-GIS. Leverandøren skal til stadighed vedligeholde denne registrering, herunder supplere den med evt. nye områder. I samarbejde med Bestillerkontoret udarbejdes der årligt på basis af Leverandørens registrering en plan for bekæmpelse af landskabsukrudt.

Inden arbejdets igangsætning aftales det med Bestillerkontoret hvilken metode, der skal anvendes og hvilke steder, bekæmpelsen skal foregå. Tidspunkter for udførelsen aftales ligeledes med Bestillerkontoret. For hvert arbejde besluttet, om bekæmpelsen skal udføres ved mekaniske, termisk eller manuel metoder. Herefter iværksætter Leverandøren bekæmpelse på egen foranledning.

Kæmpe bjørneklo skal bekæmpes i forsommeren, inden den har sat blomst. Kæmpe bjørneklo skal bekæmpes således at:

- der ikke forekommer planter med blomsterstand,
- der ikke forekommer planter med plantedele > 10 cm efter 15/7,
- områder med kæmpe bjørneklo reduceres.

Manuel bekæmpelse sker for enkelte planter ved rodstikning, således at plantens vækstpunkt ødelægges. Ved større samlinger af kæmpe bjørneklo kan bekæmpelse ske ved nedhugning eller overdækning med plast efter aftale med Bestillerkontoret. Knopper og blomsterstande skal altid indsamles og bortskaffes. Arbejdet skal udføres under iagttagelse af arbejdsmiljølovens regler om beskyttelse ved særlig påklædning. 14 dage efter denne behandling kontrollerer Leverandøren området for indsamling af evt. ikke fjernede knopper og blomsterstande. Forekomster af kæmpe bjørneklo på særlige utilgængelige områder kan bekæmpes ved udlægning af kraftig folie efter aftale med Bestillerkontoret.

Der afregnes for medgået tid billigst muligt jf. tilbudsliste.

3.11 Elementer der er registeret men er uden for kontrakten

Elementer som er registeret i QGIS, men er uden for kontrakten, kan give oplysninger om, at der er noget, der skal tage højde for, og noget som man skal opmærksom på i forhold til arbejdets udførelse. For at gøre det mest anskueligt er elementerne delt op i overordnede grupper, som hver har deres signatur på områderne.

Følgende elementer er registret i QGIS men er uden for drift og pleje:

- **Generelle elementer uden for drift og pleje**
Kommunale arealer uden for drift og pleje, rabatter uden for drift og pleje, plantekummer uden for drift og pleje, andehuse, antennemaster, brandhaner, brædder til afledning af regnvand, bålhytter, bålpladser, drivhuse, espalierer, flagstænger, forpagtningsaftaler udenfor drift og pleje herunder f.eks. dyrkede marker og enge (dyrefolde), fuglebade, foderbrætter, fuglehuse, gedefolde der holdes af forældregruppe, gelændere, grillpladser, halvtage, højbede, høsletter, kampesten, kolonihaver, kunstgenstande, låger, mindesmærker, museumsgenstande, nedlagte sandkasser, pavilloner, pergolaer, private haver, projektæbletræ, ramper, redningsposter, skulpturer, solure, spejderudstyr, støbt betonmure, tekniske installationer, toiletter, træbroer, træterrasser, urtehaver, vandboringer og vandposter.
- **Parkudstyr uden for drift og pleje**
Bord- og bænkesæt, bænke, cykelstativer, parklys, shelterhytter.
- **Vejudstyr uden for drift og pleje**
Autoværn, pullerter, skilte, springvand, trafikbomme, genbrugsstationer.

3.12 Elementer der er registeret men vedligeholdelsen udføres af andre

Frederikssund kommunes tekniske servicemedarbejdere, Å- og naturmænd eller andre leverandører, udfører opgaver på elementer, der er uden for kontrakten. Elementer, der støder op til disse, er med i kontrakten.

Følgende elementer, der bliver driftet af kommunes tekniske servicemedarbejdere, Å-mænd eller andre leverandører, er registeret i QGIS, men er uden for kontrakten:

- **Tekniskservicekorps**
Nedløbsriste, tagrender, faldunderlag, legepladsudstyr på diverse Bygninger, affaldscontainere, affaldspladser, askebægere, hundeposestativer, faskiner, lyskasser, institutioner, hegn: fodhegn på diverse institutioner og idrætsanlæg, maskinflettethegn, metalhegn, pileflettethegn, træhegn og trådhegn, sportsbelægning: asfalt – sport, kunstgræs – sport, kunststof – sport og tennisgrus- sport, sportsudstyr: banelys, boldhegn, boldmål, bådstativer, fitnessudstyr, lys og højtalere, måltavler, støvlebørster, tennisnet, trænerbænk og vaskeplader, legeudstyr: arbejdsborde, balancebomme, basketballnet, betonkloder, boldmål, bordtennisborde, bure, forhindringsbaner, gynger, kant omkring fandunderlag, kant omkring sandkasser, kasser til legetøj, klatrestativer, pæle til læsejl, siddepladser, skaterramper og trampoliner, faldunderlag: gummifliser og støbt gummi.
- **Å-mænd/Vej og Park**
Bassiner, vandløb, moser, søer og gadekærer.

3.13 Elementer som delvis indgår i kontrakten

Ukrudtbekæmpelse

Ukrudtsbekæmpelse på trapper, faste belægning og løse belægninger på skoler, ældrecentre, idrætsanlæg og boldbaner, indgår i kontrakten. Fejning af trapper og faste belægninger på ovennævnte institutioner er ikke en del af kontrakten. Arbejdet foretages af kommunale service folk.

Renholdelse

Renholdelse på elementer, der er registeret som sportsplæner og brugsplæner - sport på idrætsanlæg er en del af kontrakten. Renholdelse på øvrige elementer der er registeret på idrætsanlæg er ikke en del af kontrakten.

Renholdelse på elementer, der er registeret som strandenge er en del af kontrakten, men selve driften på strandenge er ikke en del af kontrakten.

Renholdelse (herunder også opsamling af grønt affald) på skoler herunder SFO-er og klubber på samme adresse samt ældrecentre og ældreboliger, foretages af kommunale servicefolk og er ikke med i kontrakten. Entreprenøren skal sikre fjernelse af eget affald. Dette skal ske samme dag som arbejdet er udført, hvis ikke der er aftalt andet.

Naturgræs

Naturgræs er i dag delt op i 2 elementer. Elementet naturgræs, hvor der ikke foretages pleje og vedligehold udover renhold.

Elementet naturgræs A er med i kontrakten. Her foretages pleje og vedligehold, dvs. 1 årlig klipning plus renhold.

---

4. Elementfortegnelse

Elementer der er med i kontrakten er registeret i QGIS som følgende:

4.1 Græs

Brugsplæner, brugsplæner – sport
Græsflader
Sportsplæner
Fælledgræs
Naturgræs, naturgræs A, § 3-områder

4.2 Blomster

Sommerblomster i ampler og blomsterkummer
Roser og stauder
Klatreplanter

4.3 Buske

Solitære buske, busketter og frugtbuske
Bunddækkende buske
Krat og hegn
Bunddækkende krat

4.4 Hække

Hæk og pur, hæk og pur – 2xklip
Hækkekrat

4.5 Træer

Fritstående træer
Fritstående vejtræer
Allétræer
Trærækker
Frugttræer
Formede træer
Skov og lunde
Fælledskov

4.6 Belægninger

Diverse løse belægninger
Trimmet grus
Faldunderlag herunder faldgrus, faldsand og flis

4.7 Udstyr

Sandkasser
Trapper og terrænmure herunder betontrapper, naturtrapper, træ/jordtrapper, trætrapper, genbrugsplasttrapper, kampestensmure, betonmure, naturstensmure og træmure

4.1 Græs

4.1.1 Brugsplæner

Plejemål og anvendelse

Brugsplænerens primære formål er at tjene som underlag for aktiv anvendelse så som leg, boldspil og solbadning. Plejen sker under hensyntagende til anvendelsen og sigter mod at opnå en rimelig jævn og ensartet overflade.

Generelt

Plejen skal foretages skånsomt. Der må ved arbejdets udførelse ikke ske skade på genstande, udstyr, træer og øvrige beplantning, belægninger, bygninger og bygningsdele. Der må ikke forekomme kørespor eller anden mekanisk skade. Skader forvoldt af hunde, muldvarper eller andre dyr rettes med muld og græsfrø. Andre skader skal meldes til Bestillerkontoret. Klippingen skal udføres således, at områderne fremtræder pænt og ensartet. Løv, frugt og afklip må ikke genere plænenes brug eller skade plænenes vækst. Afklippet må ikke ligge i klumper. Der stilles ikke krav til brug af en bestemt græsklipper, men plænen skal klippes med rent snit. Der må ikke efterlades afklip på befæstede arealer. Anden flora end græs må gerne forekomme på brugsplæner.

Når der er registeret brugsplæner – sport ved boldbaner er det fordi der skal opstreges en eller flere boldbaner på området. Området skal derudover plejes som brugsplæner.

Standardpleje – tilstandskrav

Græs og andre vækster må ikke være højere end 8 cm. Klippehøjden må ikke være under 4 cm. Klippingen skal indtil genstande og tæt på beplantningen som muligt.
--

Kanter mod elementerne: stauder og roser, busketter, bunddækkende buske, hække og pur, løse og fast belægninger, sportsbelægninger og faldunderlag skal lige indenfor 10 cm afvigelse over 3 løbende meter.

Brugsplæner må ikke være højere end 20 cm ved plænekanter, elementer og udstyr.

Græs og andre vækster må ikke brede sig indover faste belægninger og grusstier.

Grene og større samlinger af løv, nedfaldende frugter, kviste og afklip må ikke forekomme.
--

Opstregningen skal på sportsplæner være 10 cm brede og skal fremstå klart, tydeligt og ensartet på hele banen.
--

Tillægsarbejder

Eftersåning, gødskning og ekstraordinær græsslåning udføres kun efter aftale.

4.1.2 Græsflader

Plejemål og anvendelse

Græsfladers formål er at tjene som underlag for rimelig anvendelse så som leg, boldspil og solbadning. Plejen sker under hensyntagende til anvendelsen og sigter mod at opnå en rimelig jævn og ensartet overflade.

Generelt

Plejen skal foretages skånsomt. Der må ved arbejdets udførelse ikke ske skade på genstande, udstyr, træer og øvrige beplantning, belægnings, bygninger og bygningsdele. Der må ikke forekomme kørespor eller anden mekanisk skade. Skader forvoldt af hunde, muldvarper eller andre dyr rettes med muld og græsfrø. Andre skader skal meldes til tilsyn. Klipningen skal udføres således, at områderne fremtræder pænt og ensartet. Løv, frugt og afklip må ikke genere plænen brug eller skade plænen vækst. Afklippet må ikke ligge i klumper. Der stilles ikke krav til brug af en bestemt græsklipper, men plænen skal klippes med rent snit. Der må ikke efterlades afklip på befæstede arealer. Anden flora end græs må gerne forekomme på græsflader.

Standardpleje – tilstandskrav

Græs og andre vækster må ikke være højere end 15 cm. Klippehøjden er 7 cm. Klipningen skal indtil genstande og tæt på beplantningen som muligt.

Kanter mod elementerne: stauder og roser, busketter, bundsækkende buske, hække og pur, løse og fast belægnings, sportsbelægnings og faldunderlag skal lige indenfor 10 cm afvigelse over 3 løbende meter.

Græs og andre vækster må ikke være højere end 25 cm ved plænekanter, elementer og udstyr.

Græs og andre vækster må ikke brede sig indover faste belægnings og grusstier.
--

Grene og større samlinger af løv, nedfaldende frugter, kviste og afklip må ikke forekomme.
--

Tillægsarbejder

Eftersåning, gødsugning og ekstraordinær græsklip udføres kun efter aftale.

4.1.3 Sportsplæner

Pleje og anvendelse

Sportsplæner anvendes som spilleplads for organiseret idræt. Plænerne skal være plejet, så plænen kan tåle et stort slid. Plejen sigter hele tiden mod at opnå jævnhed og tæt græs ved at give græsplanterne gode vækstforhold.

Generelt

Plejen skal foretages skånsomt. Der må ved arbejdets udførelse ikke ske skade på genstande, udstyr, træer og øvrige beplantning, belægninger, bygninger og bygningsdele. Der må ikke forekomme kørespor eller anden mekanisk skade. Skader forvoldt af hunde, muldvarper eller andre dyr rettes med muld og græsfrø. Andre skader skal meldes til Bestillerkontoret hurtigt muligt. Klippingen skal udføres således, at områderne fremtræder pænt og ensartet. Kun lidt spredt afklip accepteres. Sportsplæner klippes med cylinderklipper. Andre græsklippere kan kun komme på aftale, hvis det kan dokumenteres, at arbejdets udføres i samme kvalitet som ved klipping med cylinderklipper, og at man kører med græsdæk, så dæktryk undgås.

Valg af anden græsklipper kan kun ske efter aftale mærmere med Bestillerkontoret. Fejlbehandling og skader på baner, mål og andet sportsudstyr skal rapporteres hurtigt muligt til Bestillerkontoret og baneansvarlig.

Standardpleje – tilstandskrav

Sportsplæner må ikke være højere end 5 cm. Klippehøjden er 3,0-3,5 cm.
Kanter mod andre elementer skal indenfor 10 cm afvigelse over 3 løbende meter.
Opstregning af baner.
Sportsplæner må ikke være højere end 10 cm ved plænekanter, elementer og udstyr.
De opstregede baner skal være jævne (Slidhuller skal planeres.)
Sportsplæner må ikke brede sig indover faste belægninger og grusstier.
Grene og større samlinger af løv, kviste og afklip må ikke forekomme.
Opstregningen skal på sportsplæner være 10 cm brede og skal fremstå klart, tydeligt og ensartet på hele banen.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Sæsonklargøring foretages med slæbenet eller strigle.	1 gang årligt
Gødskning efter gødningsplan. Gødningsplan skal sikre tilførsel af alle næringsstoffer, der svare til plænenes forbrug.	4 gange årligt
Eftersåning.	1 gang årligt
Vertikalskæring med opsamling af materiale.	1 gang årligt
Verti knive uden opsamling af materiale.	2 gange årligt
Vertidræning/dybdeluftning på udvalgte baner, 5 ha.	1 gang årligt
Topdressing på udvalgte baner, 5 ha.	1 gang årligt

Tillægsarbejder

Ekstraordinære udførelser af opgaver til udførelseskrav, såsom gødskning, eftersåning, vertikalskæring med og uden opsamling, vertiknife med og uden opsamling, vertidræning/dybdeluftning, topdressing og reparation af målfelter ved såning eller udlægning af rullegræs udføres kun efter aftale.
--

Opgaver til tilstandskrav

Leverandøren må forvente at deltage i møde med baneansvarlige og repræsentant for Bestillerkontoret 1 gang hver anden måned i perioden marts til oktober.

Udbudskontoret oplyser om sæson start/slut.

Boldmålene flyttes i det omgang der skal til for at sikre tilstandskravene.

Opstregning af 11 mandsbanerne skal på FIK's baner være efter DBU mål, der i dag 22 stk. 11-mands baner. 3, 5 og 8 mandsbaner skal være efter SBU mål. Der i dag 22 stk. 8-mands baner, 21 stk. 5-mandsbaner og 14 stk. 3-mandsbaner. Opstregning af FIK's opvisningsbane og 1. gangs opstregning skal ske med laserudstyr eller GPS. Flytning af baner skal ske 1 til 2 gange årligt. De hvide streger må maks. være 12cm. brede, og vil på de fleste baner typisk være 10cm, og synlig streger i hele sæsonen. Opstregning af amerikansk fodbold skal ske efter beskrivelsen i vedlagt bilag. Derudover vil der være mindre opstregninger på atletikbaner på Ådalskolen.

Opgaver til udførselskrav

Opgaver til udførselskrav udføres kun efter aftale med Bestillerkontoret. Udbyder forholder sig ret til at opprioriterer nogle baner frem for andre og nogle opgaver frem for andre inden for de mængder, der står i TBL-en. Udbyder forbeholder sig også ret til ændringer f.eks. hvis en bane ændrer status. Der bestilles altid arbejde på mindst 3 baner ved bestilling af enkelte opgaver til udførselskrav

Banerne klargøres tidligt inden sæsonstart.

Sportsplænerne gødes efter udleveret gødskningsplan. Gødningsplan udleveres inden sæsonstart. Det forudsættes at leverandøren differentierer mængden og typen af gødskning efter de enkelte baners behov. Hvilke baner og hvornår opgaven skal udføres sker efter aftale med bestillerkontoret.

Der eftersås engang årligt, der skal bruges græsfrøblandinger der er velegnet til sportsplæner. Der skal i blandingen være såvel hurtig etablerende græsfrøarter som langsomt spirende græsfrøarter. Der eftersås med 100 kg pr. Ha. Blanding skal godkendes af Bestillerkontoret. Hvilke baner og hvornår opgaven skal udføres sker efter aftale med bestillerkontoret.

Vertikalskæring udføres 1 gang årligt med opsamling af materialet. Hvilke baner og hvornår opgaven skal udføres sker efter aftale med bestillerkontoret. Idræt ønsker selv at kunne foretage ekstra vertikalskæring uden opsamling på op til 10 baner.

Vertiknife udføres 2 gange årligt uden opsamling af materialet. Hvilke baner og hvornår opgaven skal udføres sker efter aftale med bestillerkontoret.

Vertidræning/dybdeluftning plus topdressing udføres på udvalgte baner hvert år. Det vil sige, at arbejdet skal udføres på 5 Ha hvert år. Hvilke baner og hvornår opgaven skal udføres sker efter aftale med Bestillerkontoret.

Der skal bruges 100 tons topdressing pr. ha. Topdressingsmulden skal indarbejdes ind i det eksisterende vækstlag. Topdressingsmuld skal være Boldmix eller lignende. Valg af muld aftales med Bestillerkontoret.

Reparation af målfelter foretages løbende efter nærmere aftale med Bestillerkontoret med muld og eftersåning og eller rullegræs.

4.1.4 Fælledgræs

Plejemål og anvendelse

Fælledgræs skal primært danne grundlag for et aktivt, men almindeligt ekstensivt friluftsliv. Plejen skal rette sig mod regulering af græshøjden og skal give en oplevelse af græsserne og urternes vækst og blomstring samt være med til at skabe mere biodiversitet i græsset.

Rabatter inden for byskilte er typisk fælledgræs. Desuden er strækninger med 2-1 veje også fælledgræs

Generelt

Der stilles ikke krav til brug af en bestemt græsklipper. Afklippet efterlades på steder, men skal være jævnt fordelt over området. Der må ikke efterlades afklip på befæstede arealer. Forekomster af bjørneklo meddeles tilsynet.

Standardpleje – tilstandskrav

Græs og andre vækster må ikke være højere end 30 cm. Klippehøjden er 10 cm.
Efter klipningen må der ikke ligge helt eller ituslået affald.
Afklip må ikke ligge i bunker på området.
Græs og andre vækster må ikke hænge ind over eller genere færdsel på faste- og løse belægninger. Afklip må ikke forekomme på faste og løse belægninger
Græs og andre vækster må ikke være højere end 30 cm ved plænekanter, elementer og udstyr.

Tillægsarbejder

Opsamling af afklip og bekæmpelse af bjørneklo udføres kun efter aftale. Afklip pga. for højt græs afregnes ikke.

4.1.5 Naturgræs

Plejemål og anvendelse

Naturgræs er områder med græs og urter, der ikke slås/klippes eller kun slås 1 gang om året. Naturgræs er højt og giver derved en oplevelse af græsserne og urternes vækst, blomstring og henfald samt en mulighed for at skabe mere biodiversitet. Naturgræs findes i naturområder samt i grønne områder, hvor der er ønske om et større naturindhold. Plejen består i overvågning af området, sådan at man kan nå at gribe ind over tilgroning.

Generelt

Naturgræs omfatter typisk områder, hvor jordbundsforholdene præger udtrykket uden yderligere styring. Plejen skal sikre, at områderne er farbar og etablering af træopvækst begrænses. Områder der er registeret som naturgræs A slås/klippes 1 gang årligt. Afklippet skal være jævnt fordelt over området, hvor det skal efterlades. Større affald skal fjernes inden slåning. Der må ikke efterlades bunker af afklip på områderne. Der må ikke efterlades afklip på befæstede arealer. Forekomster af bjørneklo og andre invasive arter meddeles tilsynet.

Naturgræs er delt op i 2 underelementer:

Naturgræs	Her plejes kun efter aftale med Bestillerkontoret.
Naturgræs A	Her slås/klippes området 1 gang årligt. Afklip efterlades jævnt fordelt. På diverse institutioner klipper der inden den 1. august, øvrige steder klippes fra den 15. august til 1. oktober.
§ 3-områder	Udføres i perioden fra den 15. august til 1. oktober.

Fast del af standardplejen – udførelseskrav

Klippehøjden er maks. 10 cm. Udføres kun efter aftale.
Efter klipning/slåning må der ikke ligge helt eller ituslået affald.

Tillægsarbejder

Rydning af træ- og buskagtigt opvækst og bekæmpelse af landskabsukrudt (invasive arter) herunder bjørneklo, gyldenris, rød hestehov, japansk pileurt og vild pastinak udføres kun efter aftale.

4.2 Blomster

4.2.1 Sommerblomster i ampler og blomsterkummer

Plejemål og anvendelse

Sommerblomster skal være overvældende blomster- og farvekompositioner. Sommerblomster opleves på afstand som klare farvekompositioner. De opleves også tæt på med hver enkelt plantes vækstform, blomst og duft. Hver enkel plante og blomst skal derfor være sunde og velformet. Sommerblomster kræver intensiv opmærksomhed, så planternes blomster og blade altid er friske, velformede og frodige. Sommerblomster er etårige planter, som er placeret i blomsterkummer og ampler. Sommerblomsterne findes på gågader, torve og pladser. Sommerblomsterne bestilles af Bestillerkontoret.

Generelt

Kommunen har 34 stk. ampler som placeres på lygtestander i Jernbanegade i Frederikssund, 39 stk. ampler som placeres på lygtestander i Kongensgade, Brobækgade og rundkørsel i Slangerup. Endelig er der også 35 ampler i Jægerspris i henholdsvis Hovedgaden og på p-pladsen ved Brugsen. Tilplantede ampler leveres af ekstern gartner omkring 1. juni. Plejen består i pasning, vanding og gødsning af amplerne, og det er kun den ydelse der skal gives pris på. Amplerne nedtages primo november.

Der er opstillet 2 størrelser af blomsterkummer i jern fra GH-form. Kummerne er placeret på Torvet i Frederikssund 4 stk., Østergade 1stk., Havnegade i Frederikssund 4 stk., havnen Frederikssund, 1 stk., Højvang i Græse Bakkeby 1 stk., Kongensgade 3 stk., Brobækgade 1 stk., Bymidten 3 stk., Hovedgaden i Jægerspris 4 stk., Kulhusevej 2 stk., Møllevej 3 stk., Møllehegnet 6 stk., Duemosevej 1 stk. og ved Rejsestalden 1 stk. Ekstern gartner leverer indsats tilplantet med sommerblomster til blomsterkummerne omkring 1.juni. Ultimo oktober udskiftes til vinterplanter. Om foråret udskiftes vinterplanter med stedmoderblomster. Tilplantning med stedmoderplanter udføres som tillægsarbejder efter aftale med Bestillerkontoret. Plejen består i pasning, vanding og gødsning, og det er kun den ydelse der skal gives pris på. Planterne er ved modtagelsen gødet. Planter til efterplantning kan bestilles gennem Bestillerkontoret.

Standardpleje – tilstandskrav

Sommerblomsterne skal fremtræde frodige og veludviklede.
Manglende og død beplantning må ikke forekomme.
Visen blomster, stængler og frøstande må ikke skæmme helheden.
Ukrudt må maks. dække 2 % af arealet.
Ukrudt må ikke være højere end beplantningen.
Den synlige jord skal være løs og uden skorpe.
Afskårne stængler og afklip må ikke forekomme.
Sommerblomsterne må aldrig mangle vand.
Større samlinger af løv må ikke forekomme.

Tillægsarbejder

Evt. lægning af løgvækster, efterplantning af roser og stauder udføres kun efter aftale.
--

4.2.2 Roser og stauder

Plejemål og anvendelse

Roser og stauder skal være smukke med overvældende blomsterpagt og duft. Roser og stauder opleves på afstand som klare kompositioner. Stauder og roser opleves også tæt på, med hver enkelt plantes vækstform, blomst og duft.

Generelt

Hver enkel plante og blomst skal være sund og velformet. Roser og stauder kræver intensiv opmærksomhed og pleje. De forskellige stauder skal plejes individuelt og kompositionen skal løbende justeres.

Løgvækster kan forekomme i enkelte staudebede. Løgvækster skal fremtræde frodige og veludviklede og findes i blomsterkummer eller vejrabatter. Der kræves særlig opmærksomhed, så visne blomster og blade i blomstringstiden ikke skæmmer helheden.

Standardpleje – tilstandskrav

Roser og stauder skal fremtræde frodige og veludviklede.
Manglende og død beplantning må ikke forekomme.
Visen blomster, stængler og frøstande må ikke skæmme helheden.
Ukrudt må maks. dække 5 % af arealet.
Ukrudt må ikke være højere end beplantningen dog aldrig højere end 20 cm.
Uønsket træopvækst må ikke være højere end 20 cm.
Afskårne stængler og afklip må ikke forekomme.
Større samlinger af løv må ikke forekomme.
Stauder, der ikke har fornødne styrke, skal bindes op.
Årsskud på roser skal bryde fra grene i lav højde.
Slåning/nedklipping af løgvækster, når de er visnet ned samt fjernelse af afklip.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Beskæring af roser ved vækstperiodens begyndelse og efter frostfare.	1 gang årligt
Nedskæring af afblomstrede stængler på stauder.	1 gang årligt

Tillægsarbejder

Evt. lægning af løgvækster, efterplantning af roser og stauder udføres kun efter aftale.
--

4.2.3 Klatreplanter

Plejemål og anvendelse

Klatreplanter giver med deres særlige vækstform, løv og blomster en frodighed på steder, hvor der ellers ikke er plads til planter. De kan også bruges som et frodigt og blomstrende supplement til anlæggets stauder, buske og træer.

Generelt

Klatreplanter vokser meget hurtigt. Det er derfor vigtigt at styre væksten, ved fra starten at fastlægge et antal blivende hovedgrene, hvorfra væksten skal foregå. Derefter beskæres planternes sidegrene løbende. Planterne holdes væk fra bygningsdele. Klatreplanter anvendes på facader, hegn, pergolaer og stativer.

Standardpleje – tilstandskrav

Klatreplanterne skal fremtræde frodige og veludviklede.
Døde stængler må ikke forekomme.
Planterne skal gennem beskæring og evt. opbinding opbygges, så hovedgrene er min. 30 cm væk fra bygningsdele.
Klatreplanterne må ikke genere færdslen.
Klatreplanter, der ikke har fornødne styrke, skal bindes op.
Ukrudt må maks. dække 5 % af arealet.
Ukrudt må ikke være højere end 30 cm.
Afskårne grene og afklip må ikke forekomme.

Tillægsarbejder

Ekstraordinær kraftig beskæring udføres kun efter aftale.

4.3 Buske

4.3.1 Solitære buske, busketter og frugtbuske

Plejemål og anvendelse

Solitære buske og busketter skal fremstå frodigt både alene og sammenhængende. Busketter er ofte sammensat af flere forskellige, som med vækst, blomster og løv bidrager til nogle harmoniske helhedsindtryk. Et busket anvendes til at danne og adskille rum samt til afgrænsning af områder. Plejen sigter mod at bevare helheden. Den enkelte busks frodighed og blomstring sikres ved tilstrækkelig beskæring og gødsning.

Generelt

Solitære buske og busketter forventes beskåret hvert 3. år. Ved beskæring af sirbuske, blomstrende på 1 års grene, hvor der foretages en total nedskæring af alle grene til 10 - 15 cm over jorden, beskæres 1/3 af arealerne. Beskæring af sirbuske, blomstrende på 2 års grene sker ved en årlig beskæring af en 1/3 af busken. Familien af halvbuske skæres ned hvert år. Alt affald skal opflises på stedet eller fjernes samme dag som beskæringen/klipningen er udført, såfremt ikke andet er aftalt.

Frugtbuske anvendes til dyrkning af bær. Plejen sigter mod, at planterne giver et udbytte samt er sunde og frodige.

Standardpleje – tilstandskrav

Størrelsesbeskæring af hensyn til bredde og højde.
Fritrumsbeskæring af udhængende grene.
Solitære buske og busketter beskæres af hensyn til blomstring og buskens naturlige vækstform.
Frugtbuske beskæres af hensyn til blomstring og frugtsætning.
Solitære buske udtynnes af hensyn til helheden og formål.
Selvsåede buske og træer over 25 cm må ikke forekomme.
Ukrudt må maks. dække 10 % af arealet.
Ukrudt må ikke være højere end solitære buske, busketter og frugtbuske dog aldrig højere end 25 cm.
Afklip må ikke forefindes.
Solitære buske, busketter og frugtbuske gødes efter kraftig beskæring.

Tillægsarbejder

Efterplantning, ekstraordinær udtynding udføres kun efter aftale.

4.3.2 Bunddækkende buske

Plejemål og anvendelse

Bunddækkende buske er en ensartet, sammenhængende og fladedækkende buskbeplantning. Den ensartede virkning opnås med en tæt planteafstand og buske af samme art. Bunddækkende buske anvendes ofte som en enkel og frodig bund under træer. Plejen sigter mod at bevare et frodigt tæt løvdække, der dækker jorden i bedet og at buskene bevarer sin naturlige vækstform.

Generelt

Bunddække buske fladebeskæres, således at bunddækkets højde begrænses og til fremme af tæthed. Afklip skal opflises på stedet eller fjernes samme dag som beskæringen/klipningen er udført, såfremt ikke andet er aftalt.

Standardpleje – tilstandskrav

Størrelsesbeskæring af hensyn til bredde og højde.
Fritrumsbeskæring af udhængende grene.
Foryngelsesbeskæring foretages på elementet bunddækkende buske, for at gendanne fladdække.
Selvsåede buske og træer over 25 cm må ikke forekomme.
Ukrudt må maks. dække 10 % af arealet.
Ukrudt må ikke være højere end solitære buske og busketter dog aldrig højere end 25 cm.
Afklip må ikke forefindes.
Bunddækkende buske gødes efter kraftig beskæring.

Tillægsarbejder

Ekstraordinær tilbageskæring udføres kun efter aftale.
--

4.3.3 Krat og hegn

Plejemål og anvendelse

Krat er store plantninger af træer og buske, der afgrænser, danner rum eller giver læ. Krat består af mange rækker af ofte forskellige træer og buske. Krat plantes typisk som afskærmningsplantninger omkring grønne områder, og institutioner samt langs veje. Krat kan også være mindre beplantninger hvor man acceptere græs, urter og opvækst f.eks. på skoler og institutioner. Et hegn er et linjeformet, tæt og højt element, der giver læ, afgrænser og danner rum. Et hegn består af én eller få rækker af hårdføre oftest danske træer og buske. Hegnet kan være fritvoksende eller klippet på en eller to sider. Hegn findes bl.a. som varierede landbrugshegn mellem markerne i det åbne land.

Generelt

Pleje af krat og hegn skal sikre, at der er tilstrækkeligt fritrumsprofil for aktiviteter og arbejdskørsel på tilstødende områder. Beplantningen må ikke dække skilte, lamper, lyssignaler og andet udstyr og det skal sikres at udsynet ikke reduceres. Det sikres en afstand til el-ledninger på 1 m. Krat og hegn langs trådhegn friklippes på begge sider 1 gang årligt. Når der er fritrumsbeskæres skal det enkelte buske eller træ beskæres fagligt korrekt. Hækkeklipper må bruges i et begrænset omfang, efter nærmere aftale med Bestillerkontoret. Ved anvendelse af maskine til klipning skal dette være en skærebjælke (fingerklipper). Der tillades ikke at anvende slagleaggregat eller rotoraggregat. Afklip skal opflises på stedet eller fjernes samme dag som beskæringen/klipningen er udført, såfremt ikke andet er aftalt. Forekomster af bjørneklo meddels tilsynet.

Standardpleje – tilstandskrav

Krat og hegn må ikke genere færdsel og oversigtsforhold.
Elementet skal være frodigt og veludviklet.
Der skal sikres fritrumsbeskæring hvor det grænser op til elementerne faste belægninger, løse belægninger, faldunderlag, buske og busketter, bunddækkende buske, roser og stauder, bygninger og bygningsdele.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Udtynding kan ske med 5 til 10 års mellemrum. Omfang aftales med Bestillerkontoret senest ultimo september.	
Kanten af krat og hegn på skoler og daginstitutioner bekæmpes aggressive ukrudtsarter så som tidsler, brændenælder, bjørneklo, vild pastinak og bynke	4 gange årligt
Kanten af krat og hegn på diverse andre institutioner, boldbaner og kommunale bygninger bekæmpes aggressive ukrudtsarter så som tidsler, brændenælder, bjørneklo, vild pastinak og bynke	2 gange årligt

Tillægsarbejder

Ekstraordinær udtynding, nedklipning af buske, fældning af døde eller farlige træer udføres kun efter aftale.

4.3.4 Bunddækkende krat

Plejemål og anvendelse

Bunddækkende krat er beplantninger hvor man beskærer/klipper den del af beplantningen som "stritter" for meget ud eller bliver højt især for at sikre udsyn. Varierende højder og udtryk bør tilstræbes. Bunddækkende krat ses især på skoler, daginstitutioner og døgninstitutioner, men findes også andre steder. Bunddækkende krat ses især som rumopdelere.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Græs og ukrudt behandles i kanten f.eks. med buskrydder. Efter behandling fremstår ukrudt som nedklippet. Højt skæmmende ukrudt i beplantning trækkes op eller buskryddes.	4 gange årligt
Fritrumsbeskæring mod øvrige elementer og bygninger.	1 gang årligt
Selvsåede buske og træer begrænses ved nedskæring el. oprykning.	1 gang årligt
Bunddækkende krat beskæres med hækklipper el. lign for optimal fladedækning.	1 gang årligt

Tillægsarbejder

Ekstraordinær tilbageskæring udføres kun efter aftale.
--

4.4 Hække

4.4.1 Hække og pur

Plejemål og anvendelse

Klippt hække og pur er regelmæssige og tætte elementer, der deler op, skaber rum, afgrænser, indrammer og giver læ. Hække består af én eller få rækker planter af samme arter. Pur består af 3 eller flere rækker. Kan også være en enkelt flade. Hække og pur klippes, så den fremtræder frodig og grøn umiddelbart efter klipning, og så højde, bredde og form fastholdes. Når hække og pur har fået den ønskede højde, accepteres kun en lille årstilvækst for at bibeholde den ønskede form. Hække og pur skal være sundt og i god vækst. Derfor bør hække og pur også fremstå uden bare pletter og uden vildskud. Plejen sigter mod at opretholde ensartede karakter, sunde vækst og frodighed.

Generelt

Hække og pur er registreret i QGIS som areal og m² klippeflade. De hække og pur der skal klippes mere end en gang årligt for at overholde tilstandskravene er registreret hække og pur – 2xklip. Omkring halvdelen af hække og pur skal klippes på 1 side og top, mens den resterende del klippes på 2 sider og top. Størstedelen varierer i højden mellem 0,5 og 2 meter, enkelte lidt højere.

Klippede hække og pur består fortrinsvis af bøg, liguster og tjørn, men spiræa, avnbøg, ildtorn og navr forekommer også som hække og pur. Nyetablerede hække og pur skal "formklippes", men uden klipning af toppen under opvækst. Ved klipning af hække og pur klippes alle sider og toppen samtidigt. Hække og pur må ikke være bredest i toppen.

Afklip skal opflises på stedet eller fjernes samme dag som klipningen er udført, såfremt ikke andet er aftalt. Hække og pur der klippes to gange om året: klippes 1. gang inden 15. juni og 2. gang inden 1. oktober. Hække og pur der klippes en gang om året: klippes inden d. 1. august på administrationsejendomme, kultur og fritid, idræt, skoler, daginstitutioner, familieafdelingen, dag- og døgntilbud, ældrecentre og ældreboliger samt udearealer på kommunale ejendomme. Øvrige hække klippes inden 15. september.

Hækkeklipper monteret på traktor eller anden form for redskabsbærer må ikke anvendes på skoler, daginstitutioner, administrationscentre, ældrecentre, kulturcentre, rådhus uden særlig aftale med Bestillerkontoret.

Standardpleje – tilstandskrav

Hække og pur skal være tæt og grøn efter klipning.
Hække og pur må ikke genere færdsel eller oversigtsforhold.
Formen på hække og pur må ikke afvige med mere end 5 cm på 3 meter retskenne på flader og sider efter klipning.
Der hvor der er faste belægnings klippes der til belægningen eller til bagkant af kantsten.
Afklip må ikke forekomme på klippefladen eller på tilstødende elementer.
Ukrudt må maks. dække 5 % mellem hæk/pur og øvrige elementer.
Ukrudt må aldrig være højere end 20 cm.
Selvsående buske og træer over 25 cm må ikke forekomme.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Hække og pur klippes med hækklipper el. lign for optimal fladedækning. Se under generelt og TBL	1 gang årligt
Hække og pur klippes med hækklipper el. lign for optimal fladedækning. Under generelt og TBL	2 gang årligt

Tillægsarbejder

Reducering af klippehøjde og efterplantning af hækplanter udføres kun efter aftale.

4.4.2 Hækkekrat

Plejemål og anvendelse

Hækkekrat er kasseformede krat, mange gange bestående af flere forskellige arter af buske, hvor plejen afstemmes efter pladsforholdene under vinduer, plads ved legeudstyr, terrænudstyr eller lignende. Hækkekrat ses især på skoler, daginstitutioner og døgninstitutioner, men findes også andre steder. Hækkekrat ses især som rumopdeler mange gange under vinduer. Hækkekrat er registeret i QGIS som areal og m2 klippeflade.

Generelt

Hækkekrat der klippes en gang om året: klippes inden d. 1. august på administrationsejendomme, kultur og fritid, idræt, skoler, daginstitutioner, familieafdelingen, dag- og døgntilbud, ældrecentre og ældreboliger samt udearealer på kommunale ejendomme. Øvrige hækkekrat klippes inden 15. september.

Hækkeklipper monteret på traktor eller anden form for redskabsbærer må ikke anvendes på skoler, daginstitutioner, administrationscentre, ældrecentre, kulturcentre, rådhus uden særlig aftale med Bestillerkontoret.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Græs og ukrudt behandles i kanten f.eks. med buskrydder. Efter klipning fremstår ukrudt som nedklippet. Højt ukrudt i beplantning trækkes op eller buskryddes.	4 gange årligt
Fritrumsbeskæring mod øvrige elementer og bygninger.	1 gang årligt
Selvsåede buske og træer begrænses ved nedskæring eller oprykning.	1 gang årligt
Hækkekrat klippes med hækklipper el. lign for optimal fladedækning.	1 gang årligt

Tillægsarbejder

Reducering af klippehøjde udføres kun efter aftale.

4.5 Træer

4.5.1 Fritstående træer, fritstående vejtræer, allétræer, træerækker, formede træer og frugttræer

Plejemål og anvendelse

Fritstående træer er træer, der udvikler den størrelse, form og kronebygning, som er naturlig og karakteristisk for arten. De fritstående træer er altid fuldkronede og kan være opstammede. Fritstående træer er store og meget væsentlige elementer i de grønne områder og i bybilledet. Da fritstående træer kræver megen plads, skal de placeres med omtanke.

Fritstående vejtræer skal så vidt muligt have gennemgående stamme op til 8-10 meters højde, og have et fritrumsprofil, som sikrer fri færdsel på veje, stier og pladser. Af hensyn til balancen i træet må det ikke stammes højere op, end at stammehøjden altid er under $\frac{1}{2}$ af træets totalhøjde. Det optimale er vis stammehøjden kun er $\frac{1}{3}$ af træets totalhøjde..

Allétræer består af mindst to parallelle opstammede træerækker, der danner en samlet helhed. Allétræer er oftest af samme alder og art. Alléer anvendes til at markere veje, stier eller andre linjer. Allétræer er oftest store og langstrakte elementer og kræver derfor megen plads.

Træerækker består af en opstammede træerække, der danner en samlet helhed. Træerækker er oftest af samme alder og art. Træerækker anvendes til at markere veje, stier eller andre linjer. Træerække er oftest store og langstrakte elementer og kræver derfor megen plads.

Formede træer er træer, der gennem klipning, beskæring, sporebeskæring eller styning er formet til et bestemt styret udtryk. Formede træer er f.eks. kassetræer, stamme-hække, sporebeskårede træer og stynede træer typisk popler og pil. Træer med reducerede kroner er også formede træer. Formede træer kan stå alene, i grupper, på rækker eller som alléer. Formede træer i byen har en høj vedligeholdelsesstandard. Beskæringen skal udføres regelmæssigt, mindst hvert andet år for at fastholde det ønskede udtryk.

Frugttræer plantes især for at give børnene på daginstitutioner og skoler en ekstra oplevelse i deres hverdag. De plantes på grund af vækstform, blomstring og frugter. Beskæring af frugttræerne skal blandt andet sikre træernes form og at kronens omfang begrænses men også sikre en fornuftig blomstring og frugtsætning.

Generelt

Beskæring af træer udføres under hensyn til træernes karakter og harmoni og skal udføres fagligt korrekt, dvs. beskæring efter 'Beskæring af træer' fra Dansk Træplejeforening og Videnblade fra Forskningscenteret for Skov- og Landskab.

Beskæring af træer langs veje, stier, fortove og pladser samt formede træer og frugttræer udføres 2 gange i kontraktperioden på 5 år, øvrige træer en gang i kontraktperioden. Bestillerkontoret skal modtage en plan for udtynding inden 1. november.

Beskæring af træer skal ske i overensstemmelse med artens krav og behov og skal tilgodeses det enkelte træs fremtoning. Træer plejes således, at træernes form principielt bibeholdes, bl.a. med hensyn til opstamning, nedhængende grene, ingen krydsende grene, kronens begrænsning i forhold til andre træer mv.

Beskæring af allétræer og træerækker skal sikre, at træer fremstår ensartede, med en sammenhængende krone og med en ensartet opstamning.

For at sikre fritrumsprofil foretages der beskæring af alle træer, der står ved tekniske anlæg, hegn og bygninger og samt veje, pladser, fortove og stier en gang årligt. Når der foretages fritrumsbeskæring langs veje, stier, fortove og pladser, skal der sikres symmetri i kronen.

Døde og eller knækkede grene, samt grene med fare for nedstyrtning fjernes løbende, mindst 1 gang årligt. Oprydning/opsamling af nedfaldne grene fra bevoksninger/træer skal være indeholdt i standardplejen.

Vandris skal fjernes én gang årligt.

Kun ved bestilling fra Bestillerkontoret foretages kraftigere beskæring og fældning af vejtræer og andre træer, som udføres som tillægsarbejder. Omfanget aftales nærmere med Bestillerkontoret senest ultimo september. I enkelte tilfælde skal Leverandøren ved fældning af træer opgrave eller nedfræse roden.

Fjernelse af rod skal kun ske efter aftale med tilsynet.

Leverandøren leverer og etablerer pæle og opbinding til støtte for de nyetablerede træer. Leverandøren skal på nyetablerede træer kontrollere opbinding og justere denne efter behov. Støtte og opbinding skal fjernes, når træets størrelse betinger dette, og senest 5 år efter etableringen. Kontrol og evt. udbedring af opbinding skal foretages mindst én gang årligt. I de første 5 år efter etableringen gødes træerne 1 gang årligt.

Vanding af træer kan rekvireres af Bestillerkontoret som ekstra arbejde i etableringsfasen. Typisk de første 3 år.

Risikotræer

Som en del af træplejen, skal træernes sundhedstilstand løbende vurderes. Træer, der på grund af svamp, råd og/eller ustabil grenbygning og rod system, er i fare for at vælte eller falde ned registreres som risikotræer. Alle risikotræer over 25 år og mindre end 10 meter fra veje, stier og pladser skal efterses og vurderes en gang årligt. Øvrige risikotræer under prioritet 1 og 2 over 25 år skal holdes under observation. Risikotræer registreres i Synchronicer eller lignende program. Når der konstateres nye eksempler på risikotræer registreres de elektronisk. Der udarbejdes årligt en rapport til Bestillerkontoret.

Der konstateres jævnligt døde træer, typisk pga. af sygdomme eller skadedyr eller mekanisk skade pga. af gravearbejde, påkørsler og lignende. Døde træer meldes til Bestillerkontoret. I enkelte tilfælde vurderes det om de udgåede træer skal fjernes, i så fald som tillægsarbejder.

Standardpleje – tilstandskrav

Træer skal være i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.
Træer skal være frodige og veludviklede.
Forvedede stammeskud må ikke forefindes på træer, langs veje og stier, på græsflader og hække.
Træerne må ikke genere færdsel.
Træer beskæres i øvrigt i et omfang som sikrer de enkelte træers form og fremtoning.
Afskårne grene må ikke forefindes.

Tillægsarbejder

Fældning af træer og stødfresning udføres som tillægsarbejder, kun efter aftale. Opsætning af vandingsposer og vanding af træer udføres kun efter aftale.

4.5.2 Skove og lunde

Plejemål og anvendelse

Skove er vigtige levesteder for planter, fugle og dyr. I de få skove vi har, prioriteres de rekreative værdier og naturværdierne højt. Skove er en trædomineret vegetation i en størrelse, som giver skov- eller lundkarakter både set udefra og indefra. Urter, buske og træopvækst i skovbunden styres ved at regulere lystilgangen. Driften føres ud fra rekreative hensyn.

Generelt

Pleje af skove og lunde skal sikre sunde træer og buske. Plejen skal også sikre, at der er tilstrækkeligt fritrumsprofil for aktiviteter og arbejdskørsel på tilstødende områder. Bepantningen må ikke dække skilte, lamper, lyssignaler og andet udstyr, så det sikres at udsynet ikke reduceres. Det sikres en minimumafstand til el-ledninger på 1 m. Skov og lunde langs trådhegn friklippes på begge sider 1 gang årligt. Ved anvendelse af maskine til klipning skal dette være en skærebjælke (fingerklipper). Der tillades ikke anvendt slagleaggregat eller rotoraggregat. På bestilling fra Bestillerkontoret kan der foretages udtynding af skovbepantninger. Udtynding af skove og lunde kan ske med 5 til 10 års mellemrum. Omfang aftales med tilsyn senest ultimo september. Ved skovning må der ikke opstå skader på blivende træer. Døde træer meldes til Bestillerkontoret. I enkelte tilfælde vurderes det om de udgåede træer skal fjernes, i så fald som tillægsarbejder. Forekomster af bjørneklo meddeles tilsynet.

Standardpleje – tilstandskrav

Træerne må ikke genere færdsel eller oversigtsforhold.

Træerne skal være frodige og veludviklede.

Skove og lundes kant friholdes for høje urter, brombær, aggressive ukrudtsarter og afskårne grene, hvor det grænser op til elementerne faste belægninger, løse belægninger, faldunderlag, sommerblomster, roser, stauder og bygninger. På daginstitutioner og kommunale bygninger bekæmpes aggressive ukrudtsarter så som tidsler, brændenælder, bjørneklo, vild pastinak, bynke og gyldenris.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Udtynding kan ske med 5 til 10 års mellemrum. Omfang aftales med Bestillerkontoret senest ultimo september.

Tillægsarbejder

Fældning og stødfresning samt bekæmpelse af bjørneklo udføres kun efter aftale.

4.5.3 Fældedskove

Plejemål og anvendelse

Fældedskove består af fritstående træer med fældedgræs under træerne. Plejemål fremgår af såvel elementet Fældedgræs som elementet Fritstående træer.

4.6 Belægninger

4.6.1 Diverse løse belægninger

Plejemål og anvendelse

Diverse løse belægninger anvendes til færdsel og ophold. Det kan også være mindre arealer med grus, jord eller flis f.eks. på legepladser. Løse belægninger kan også være større sten f.eks. som kantsikring ud til fjorden. Løse belægninger på sportsområdet kan være sand i springgrave, løbebaner i slagter eller grus eller sand på beachvolleybaner.

Generelt

Grusstier og pladser er beskrevet i 'Særlige arbejdsbeskrivelser for drift af Veje, stier og pladser'. Løse belægninger kan f.eks. være grus, jord, sand, skærver, sten, og tegl. Trimmet grus er beskrevet i afsnit 4.6.2.

Standardpleje – tilstandskrav

Overfladen og jævnheden i belægninger skal bevares.
Synligt ukrudt begrænses til højest 5 stk. på maks.5 cm på et vilkårligt areal på 4 m ² .
Træagtig opvækst accepteres ikke.
Større samlinger af løv og afklip må ikke forekomme.
Springgrave og beachvolleybaner tilføres sand 1 gang årligt, gerne gammelt sand fra sandkasserne.

4.6.2. Trimmet grus

Plejemål og anvendelse

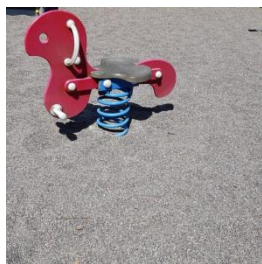
Trimmet grus er en løs belægning, hvor der accepteres en del opvækst af græs og andre grønne urter. Disse vækster skal plejes i et omfang så at elementet fremstår plejet som en brugsplæne.

Generelt

Elementet brugsplæner beskrives i denne arbejdsbeskrivelse. Elementet løse belægninger er beskrevet i 'Særlige arbejdsbeskrivelse for drift veje og stier i Frederikssund Kommune'. Trimmet grus er en variant til disse beskrivelser, og ved opretning af belægningen Trimmet grus henvises til elementet løse belægninger.

Standardpleje – tilstandskrav

Trimmet grus må ikke være højere end 8 cm. Klippe/slåhøjden må ikke være under 4 cm. Efter behandling fremstår græs og urter som trimmet.
Græs, urter og træagtig opvækst i trimmet grus må ikke være højere end 20 cm ved kanter og udstyr.
Klipning/slåning skal ske så tæt på genstande og beplantningen som muligt uden at gøre skade.
Større samlinger af løv og afklip må ikke forekomme.

4.6.3 Faldunderlag

Plejemål og anvendelse

Faldunderlag er materialer, som faldgrus, faldsand og flis, der kan optage stød ved fald fra legeredskaber, og derved forebygge faldulykker fra legeredskaber. Plejen består kun af ukrudtsbekæmpelse og løsning af diverse faldunderlag.

Standardpleje – tilstandskrav

Ukrudtet og må maks. være 10 cm højt og 4 cm bredt. Antal planter pr. m ² må maks. være 4 stk. med maks. størrelse.
--

Større samlinger af løv, kviste og grene må ikke forekomme.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Regulering og løsning af faldunderlag. Løsning skal ske i hele faldunderlagets dybde med greb eller lignende.	2 gange årligt
---	----------------

Tillægsarbejder

Ekstra regulering og løsning af faldunderlag udføres kun efter aftale.
--

4.7 Udstyr

4.7.1 Sandkasser

Plejemål og anvendelse

Sandkasser skal altid fungere og være i sikkerhedsmæssig forsvarligt stand. Indholdet i sandkasserne skal være fint strandsand/søsand eller strandgrus.

Generelt

Sandkasserne tømmes for gammelt sand i perioden 1. februar til 30. april. Også gammelt sand omkring sandkassen fjernes. Der leveres 25 cm nyt sand. Der stilles ikke krav om at sandet skal være certificeret, men det skal dokumenteres at sandet er nyt og ikke gammelt rensed sand. Flere institutioner bestiller ekstra sand ud over de 25 cm. Dette afregnes særskilt med Bestillerkontoret til enhedsprisen. Udbyder ønsker også en pris på rensning af eksisterende sand indeholdende en mekanisk opsamling af grene, rødder, cigaretskodder, ekskrementer og andre urenheder men også en biologisk rensning for ekskrementer og lignende. Der skal kalkuleres med efterfyldning af sand.

Standardpleje – tilstandskrav

Sandkassens indhold skal være fint strandsand/søsand eller strandgrus.
Ukrudtet og må maks. være 4 cm højt og 4 cm bredt. Antal planter pr. m ² må maks. være 4 stk. med maks. størrelse.
Fremmedlegemer må ikke forekomme.
Synligt ukrudt må ikke forekomme.
Større samlinger af løv, kviste og grene må ikke forekomme.

Fast del af standardpleje – udførelseskrav

Udskiftning af sand.	1 gang årligt
----------------------	---------------

Tillægsarbejder

Ekstra tømning af sandkasse udføres kun efter aftale.

4.7.2 Trapper og terrænmure

Plejemål og anvendelse

Trapper kan være i beton, natursten, træ/jord, træ eller genbrugsplast. Vedligeholdelsen af trapper er kun ukrudtsbekæmpelse.

Terrænmure kan være i kampesten, beton, natursten eller træ. Vedligeholdelsen af terrænmurer er kun ukrudtsbekæmpelse.

Kontrol skal sikre at trapper og støttemure fungerer og er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand. Hvis ikke elementet er i orden, skal det indberettes til bestillerkontoret.

Generelt

Vedligeholdelsen af trapper består af kontrol, ukrudtsbekæmpelse og renhold. Renhold er beskrevet under afsnittet renholdelse. Vedligeholdelsen af terrænmurer består af kontrol og ukrudtbekæmpelse. Ukrudtbekæmpelse skal foretages som anført i 'Håndbog i pesticidfri ukrudtsbekæmpelse' fra Kommunernes Landsforening. Der er ikke krav om at rødder skal være 100 % døde, men hvis der eksempelvis anvendes termisk bekæmpelse skal behandlingen foretages fagligt korrekt, således at der opnås så stor effekt som muligt.

Standardpleje – tilstandskrav

Kontrol af om trapper og terrænmure er i sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.
Ukrudt må kun dække op til 2 % af støttemure. Etableret ukrudt begrænses i udviklingen, og etablering af nyt begrænses.
Etableret ukrudt begrænses i udviklingen, og etablering af nyt ukrudt begrænses. Ukrudtet må maks. være 4 cm højt og 4 cm bredt. Antal planter pr. m2 må maks. være 8 stk. med maks. størrelse.
Større samlinger af løv, kviste og grene må ikke forekomme.
Større mængder af jord, sand og grus må ikke forekomme, hvor man færdes.

